

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ ZDUŃSKIEJ WOLI ZA ROK 2024

I. Sprawy organizacyjne

1. Władze Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

W minionym roku nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli. Pracował on w pięcioosobowym składzie:

1. prezes	–	dr Jarosław Stulczewski
2. sekretarz	–	Wiktor Sochacki
3. skarbnik	–	Elżbieta Nejman
4. członek	–	Adam Woźnicki
5. członek	–	Martyna Witczak

2. Zebrania Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

W okresie sprawozdawczym Zarząd zebrał się łącznie 10 razy. Podczas jego posiedzeń omawiano sprawy bieżącej działalności organizacji, m.in. przyjęcie nowych członków, organizację imprez, wydarzeń i akcji, działalność wydawniczą, a także zgłaszane wnioski i propozycje przez poszczególnych członków Zarządu.

3. Zebrania członkowskie Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

W okresie sprawozdawczym odbyło się 1 zebranie ogólne członków TPZW. 15 marca miało miejsce Walne Zebranie Sprawozdawcze Członków TPZW. Odbyło się ono w budynku Inkubatora Inicjatyw Społecznych przy ul. Łaskiej 38 w Zduńskiej Woli.

4. Liczebność Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

Na dzień 31 grudnia 2024 r. Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli liczyło 123 członków, w tym 122 członków zwyczajnych, godność członka honorowego posiadała 1 osoba. W okresie sprawozdawczym nastąpiły zmiany w liczbie członków. Wstąpiło 3 nowych członków. Skreślono z listy członków 4 osób (z przyczyn: śmierci – 1, dobrowolnej rezygnacji – 1, zalegania w opłaceniu składki – 2).

5. Siedziba Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

Biuro TPZW przy ul. Mickiewicza 4 dyżurowało i było czynne w każdy czwartek w godz. 17.30-18.30. Siedziba stowarzyszenia była otwarta w ciągu całego roku 46 razy, a liczba odwiedzających wyniosła 92 osoby.

6. Komisja Rewizyjna Przyjaciół Zduńskiej Woli

Komisja Rewizyjna w okresie sprawozdawczym pracowała pod przewodnictwem Tomasza Kotali. W jej gremium są także jako członkowie Magdalena Taczała i Mariusz Wasilewicz. Komisja, zgodnie ze swymi uprawnieniami statutowymi, dokonała w okresie sprawozdawczym kontroli działalności statutowej i finansowej Towarzystwa.

7. Sekcje Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

Przy stowarzyszeniu istniały i działały 2 sekcje zainteresowań oraz 1 szkolne koło. Były to: Sekcja Miłośników Motoryzacji, Sekcja Badań Historycznych i Szkolne Koło przy Szkole Podstawowej im. Jana Twardowskiego w Janiszewicach.

II. Działalność organizacyjna TPZW

Organizacja w roku 2024 prowadziła działalność na terenie miasta i gminy Zduńska Wola oraz powiatu zduńskowolskiego. Realizowano cele zapisane w statucie, a także prowadzone były wszystkie podstawowe obszary aktywności stowarzyszenia. W roku sprawozdawczym organizacja była organizatorem lub współorganizatorem kilku przedsięwzięć.

21 stycznia przy tablicy ks. pastora Edwarda Boernera, powstańca 1863 r. i wielce zasłużonego proboszcza parafii ewangelicko-augsburskiej w Zduńskiej Woli, odbyły się uroczystości z okazji 161. rocznicy wybuchu powstania styczniowego. Delegacje złożyły kwiaty i zapaliły znicze. Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli reprezentowali: dr Jarosław Stulczewski (prezes), Adam Woźnicki (członek Zarządu) i Jan Dąbrowski (członek). Po uroczystości zorganizowanej w al. F. Rajczaka odbyło się posiedzenie Komitetu Organizacyjnego 160. Rocznicy Powstania Styczniowego w Inkubatorze Inicjatyw Społecznych. Organizatorem uroczystości był samorząd powiatu zduńskowolskiego oraz Komitet Organizacyjny 160. Rocznicy Powstania Styczniowego, którego inicjatorem powstania i członkiem było TPZW.

27 stycznia, w rocznicę uwolnienia więźniów z niemieckiego obozu, Towarzystwo zorganizowało wyjazd studyjny do Muzeum Auschwitz-Birkenau. W Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu grupa ponad 50 osób, w tym członków oraz sympatyków TPZW oraz delegacja wolontariuszy z Muzeum - Dom Urodzenia Św. Maksymiliana Kolbe zwiedziła obóz koncentracyjny. Powód do odwiedzenia Oświęcimia był podwójny: postać wybitnego zduńskowolanina św. Maksymiliana wraz ze styczniową 130. rocznicą urodzin patrona Zduńska Wola oraz 79. rocznica wyzwolenia Auschwitz, w ramach której odbyły się okolicznościowe obchody z udziałem przedstawicieli władz

państwowych. Mimo niesprzyjającej pogody muzealni przewodnicy przez blisko 6 godzin oprowadzili zduńskowolan po byłym obozie. Uczestnicy wyjazdu studyjnego zobaczyli, m.in. blok 11 w którym znajduje się cela śmierci św. Maksymiliana oraz tzw. Ścianę Śmierci, która zlokalizowana jest na dziedzińcu między blokami 11 i 10, a pod która zapalono symbolicznego znicza.

W lutym TPZW ogłosiło II. edycję Konkursu im. Jerzego Kozłowskiego na najlepszą pracę dyplomową na temat Zduńskiej Woli, którego celem jest zwiększenie zainteresowania studentów problematyką związaną z miastem Zduńska Wola. Prace dyplomowe (z zakresu geografii, gospodarki przestrzennej i architektury miasta, historii, kultury, ochrony środowiska, oświaty, sportu, statystyki, turystyki) należało zgłaszać do 30 września 2024 r. na adres organizatora.

Organizacja także żywo uczestniczyła w miesiącu lutym w przygotowaniu uroczystości zorganizowanej przez miasto Zduńska Wola z okazji 80. rocznicy stracenia przez Niemców za sabotaż i dywersję, żołnierzy AK w Karsznicach – Kazimierza Kałużewskiego (ps. „Chinczyk”) i Juliusza Sylły (ps. „Nit”). 25 lutego, po mszy w intencji pomordowanych, uczestnicy przeszli pod pomniku bohaterskich kolejarzy na pl. Zwycięstwa, gdzie delegacje samorządowców, parlamentarzystów oraz organizacji społecznych i politycznych złożyły kwiaty i zapaliły znicze. Sygnał do rozpoczęcia uroczystości dał gwizd lokomotyw, stojących na torach przy stacji Zduńska Wola Południowa. Następnie na grobach żołnierzy AK i ich rodzin spoczywających na cmentarzu parafialnym pw. św. Józefa w Zduńskiej Woli-Karsznicach zapalono znicze i złożono kwiaty. Była to inicjatywa TPZW przygotowana wspólnie ze Stowarzyszeniem Miłośników Kolei w Zduńskiej Woli Karsznicach. W ten sposób uhonorowano i przypomniano takie osoby jak: Tadeusz Binek, Józef Błaszczyk, Antoni Cieślewicz, Sylwester Cieślewicz, Edmund Klimaszewski, Mieczysław Klimaszewski, Stefan Klimaszewski, Tadeusz Klimaszewski, Marian Knot, Antoni Kosecki, Konstanty Kurowski, Franciszka Suchłobowicz, Ryszard Suchłobowicz, Ludwik Truszkowski, Józef Trzebowski. Niektórzy z wymienionych to kolejarze aresztowani po dekonspiracji w grudniu 1942 r. Nie są to jednak wszyscy uczestnicy antyniemieckiej konspiracji spoczywający na karsznickiej nekropolii.

TPZW wzorem lat ubiegłych było współorganizatorem na terenie Zduńskiej Woli obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. 1 marca odbyło się złożenie kwiatów pod pomnikiem Żołnierzy Wyklętych Zrzeszenia WiN, 3 marca została odprawiona msza w intencji żołnierzy konspiracji antykomunistycznej i zorganizowany został bieg pamięci nad zbiornikiem Kępina.

5 marca TPZW wspólnie z Miejskim Domu Kultury w Zduńskiej Woli zorganizowało wystawę retrospektywną Sławomira Pokornowskiego, zduńskowolskiego artysty plastyka, emerytowanego nauczyciela i działacza kultury. W przeszłości związanego z Wojewódzkim Domem Kultury w Sieradzu i TPZW. Ekspozycję tworzyły 44 prace wykonane techniką linorytu i rysunku, szczególnie poświęcone Zduńskiej Woli. Prace Pokornowskiego były wielokrotnie eksponowane, nagradzane i reprodukowane na łamach pracy krajowej i regionalnej. W trakcie otwarcia wernisażu zaprezentowano wydany przez TPZW katalog wybranych prac autora zatytułowany *Moje miasto – Zduńska*

Wola w grafice Sławomira Pokornowskiego. Wystawę można było oglądać do końca marca 2024 r. w foyer na I piętrze MDK.

Po raz 9. TPZW przygotowało wydarzenie plenerowe o charakterze edukacyjno-wystawienniczym, prezentujące zanikające tradycje rzemieślnicze i fabrykanckie Zduńskiej Woli, jakim było „Miasteczko Złotnickiego”. Na potrzeby przedsięwzięcia, wpisującego się jako wydarzenie towarzyszące w Dni Zduńskiej Woli, 16 czerwca część ulicy założyciela miasta Stefana Złotnickiego zmieniła się w bulwar z przełomu XIX i XX w. Widowisko historyczne mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych, przyciągnęło wiele osób, dla których przygotowano warsztaty i pokazy rzemieślnicze, np. szewskie, krawieckie, odlewnicze oraz dioramy historyczne. Tradycyjnie czas umilił występ Kapeli Podwórkowej „Webry”. Za sprawą Muzeum Historycznych Pojazdów Militarnych i Techniki Motoryzacyjnej w Boczach zaprezentowany został zabytkowy samochód marki Studebaker Light Si (wersji kareta). W rolę odtwórców historycznych wcielili się członkowie TPZW wspierani przez Stowarzyszenie Historyczne „Gloria Victis”, Ludność Cywilną Okolic Wielunia, Stowarzyszenie Przyjaciół Zadzimia i Stowarzyszenie Żółty Krzyż. Barwną i bogatą z przeszłości szkołę można było zaprezentować dzięki szczególnemu zaangażowaniu dzieci z Szkolnego Koła TPZW działającego przy Szkole Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego, a także ich rodziców i nauczycieli-opiekunów. Strażacka Grupa Rekonstrukcyjna OSP z Żabna w powiecie śremskim zademonstrowała swoje umiejętności na sikawce konnej z roku 1907. Dla wszystkich przybywających otwarte było Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola oraz przygotowana została kawiarnia w stylu retro obsługiwana przez członkinie KGW z Sobiepanów. Wydarzenie nie doszłoby do skutku, gdyby nie pomoc i współpraca z rzemieślnikami skupionymi w Cechu Rzemiosł Różnych w Zduńskiej Woli, a także wsparcie ze strony lokalnych samorządów – miasta Zduńska Wola i powiatu zduńskowolskiego.

W przeddzień 80. rocznicy wybuchu powstania warszawskiego uczczono w Zduńskiej Woli pamięć osób, które brały udział w zrywie w stolicy i spoczywają na zduńskowolskich cmentarzach. 31 lipca, groby powstańców warszawskich spoczywających na starym cmentarzu przy ul. Łaskiej oraz cmentarzu komunalnym przy ul. Bema w Zduńskiej Woli, członkowie TPZW udekorowali szarfami biało-czerwonymi z symbolicznym napisem „63 Dni Powstania Warszawskiego”. Tym gestem oddali wyrazy wdzięczności, pamięci i szacunku warszawskim bohaterom, wśród których kilku to zduńskowolanie. Oznakowanie mogił w ten sposób było możliwe dzięki życzliwości i współpracy Towarzystwa z Oddziałowym Biurem Upamiętniania Walk i Męczeństwa Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi. Na starym cmentarzu przy ul. Łaskiej udekorowano groby następujących powstańców: Stefana Chmiela, Władysława Jachowicza (ps. „Konar”), Heleny Janiak, Zbigniewa Jankowskiego (ps. „Suchy”), Jerzego Macińskiego (ps. „Pokrzywa”), Bolesława Oczechowskiego (ps. „Bolek”), Jana Oczechowskiego (ps. „Topór”), Leszka Oczechowskiego (ps. „Dziryt”), Stanisława Troszczyńskiego (ps. „Śmigły”), Jadwigi Truszkowskiej (ps. „Luba”), Kazimierza Ulmana (ps. „Krakus”), Franciszka Ulmana. Na cmentarzu miejskim przy ul. Bema były to groby: Ireny Barczak, Wiesławy Tęsiorowskiej (ps. „Ewa”, „Pszczółka”). Akcję przeprowadzili następujący członkowie

Towarzystwa: Jan Dąbrowski, Adam Niezgodzki, dr Jarosław Stulczewski, Jan Świątnicki, Adam Woźnicki. Należy dodać, iż na wniosek TPZW grób dra n. med. Stefana Chmiela, pierwszego i wieloletniego prezesa Towarzystwa, a w powstaniu warszawskim sanitariusza Szpitala Praskiego pw. Przemienienia Pańskiego, został wpisany przez IPN do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski pod numerem ewidencyjnym 8558.

Towarzystwo we współpracy z Telewizją Zw Media pod koniec października zrealizowało kolejny już odcinek 5 reportażu z cyklu „Tajemnice zduńskowolskiej nekropolii”. O spoczywających na nekropolii uczestnikach powstania warszawskiego opowiada dr Jarosław Stulczewski. Cały odcinek można obejrzeć na serwisie internetowym YouTube i był także emitowany przez Telewizję Zw Media.

Od 1 do 3 listopada trwała XII kwesta na rzecz renowacji nagrobków na starym cmentarzu przy ul. Łaskiej w Zduńskiej Woli. Jej wynik był imponujący, gdyż do puszek trafiło 25.219,46 zł. To o 5.294,84 zł więcej niż w roku poprzednim. Zebrana kwota była w czołówce najwyższych w całym województwie łódzkim (po Łodzi i Piotrkowie Trybunalskim). Taki efekt zbiórki można zawdzięczać wolontariuszom, wśród których znaleźli się licznie uczniowie, stanowiący ponad połowę osób kwestujących (54,17%). Nie zabrakło z puszkami także samorządowców, społeczników, dziennikarzy czy ludzi kultury oraz członków TPZW. Na zduńskowolskiej starej nekropolii kwestowało 120 osób.

W roku sprawozdawczym udało się w końcu doprowadzić do odrestaurowania pomnika Jana i Konstancji Sobańskich (cmentarz katolicki), wpisanego do wojewódzkiej ewidencji zabytków ruchomych. W tym zakresie Towarzystwo utrzymywało stały kontakt z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Łodzi. Odnowiono także nagrobek strażnika ziemskiego Bogumiła Szyrcenbechera, z pocz. XX w. (cmentarz ewangelicki).

W intencji wszystkich zmarłych członków Towarzystwa, kapelan TPZW ks. Roman Jaguś odprawił 3 listopada mszę w kościele pw. WNMP przy ul. Kościelnej w Zduńskiej Woli.

7 listopada, miała miejsce oficjalna prezentacja książki poetyckiej Macieja Tadeusza Adamowicza, *poezje wybrane* oraz spotkanie poświęcone jego pamięci. Pozycja wydana przez TPZW ukazała się w 15. rocznicę śmierci poety, związanego silnie ze środowiskiem literackim w Zduńskiej Woli i Sieradzu. Prace redakcyjne nad zbiorem wierszy wykonała Elżbieta Adamowicz (żona poety), dokonując równocześnie wyboru wierszy zarówno niepublikowanych, jak i publikowanych już wcześniej w różnych wydawnictwach. Promocję książki w Miejskim Domu Kultury w Zduńskiej Woli uświetnił gościnny występ dwójki akordeonistów z Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia, a wybrane wiersze poety zacytowali uczniowie II Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Zduńskiej Woli, z którym przez wiele lat była związana Zofia Adamowicz (siostra ojca poety). Spotkanie zorganizowane przez TPZW poprowadziła poetka i członek Towarzystwa Anna Andrych. Podobna promocja wydawnictwa została zorganizowana w następnym tygodniu, 13 listopada w Powiatowej Bibliotece Publicznej im. Władysława Broniewskiego w Sieradzu. Oba wydarzenia cieszyły się nad wyraz sporym zainteresowaniem.

Na wniosek Towarzystwa, Rada Miasta Zduńska Wola na sesji w dniu 29 sierpnia uchwaliła nazwanie skweru na rogu pl. Wolności i ul. Getta Żydowskiego im. Jana Libsza (zduńskowolanina, żołnierza AK, podczas okupacji kierującego akcją „N” w regionie łódzkim, zamordowanego w 1944 r. przez Niemców. Po 80 latach od jego morderstwa, udało się przywrócić mu należyty szacunek i pamięć w rodzinnym mieście). Także dzięki sugestii TPZW nastąpiła urzędowa korekta nazwy Aleja Feliksa Rajczaka na Pasaż Feliksa Rajczaka w Zduńska Wola, gdyż w powszechnej świadomości, a często nawet urzędowej, ten ciąg komunikacyjny funkcjonował jako pasaż. 21 listopada radni miejscy uchwaili zmianę nazwy.

12 grudnia został zaprezentowany II. tom „Rocznika Zduńskowolskiego”. Promocja periodyku odbyła się w Miejskim Domu Kultury w Zduńskiej Woli, gdzie zebrali się nie tylko autorzy i członkowie redakcji, ale także lokalni pasjonaci historii, działacze kultury, mieszkańcy Zduńskiej Woli oraz zaproszeni goście, wśród których byli, m.in. wicestarosta zduńskowski Tomasz Ziółkowski, prezydent Zduńskiej Woli Konrad Pokora, zastępca prezydenta Paweł Szewczyk i przewodniczący Rady Miasta Zduńska Wola Tomasz Pohl. Wydawnictwo zawiera szereg artykułów, głównie poświęconych historii Zduńskiej Woli. Znajdziemy w nim także recenzję i dział poświęcony sprawozdaniom. W trakcie wydarzenia, odbyła się prezentacja poszczególnych tekstów tworzących periodyk. Jego zawartość omówił pokrótce redaktor naczelny dr Jarosław Stulczewski, a także obecni na spotkaniu autorzy. Publikacja spotkała się z dużym zainteresowaniem, a autorzy podkreślali, jak ważne jest dokumentowanie historii Zduńskiej Woli, by kolejne pokolenia mogły lepiej zrozumieć to, jak miasto rozwijało się na przestrzeni lat. Ks. Mariusz Budkiewicz podkreślił, iż „Rocznik Zduńskowski” stanowi cenne studium wiedzy dla wszystkich, którzy są zainteresowani przeszłością regionu.

Podczas spotkania została także podsumowana druga edycja Konkursu im. Jerzego Kozłowskiego na najlepszą pracę dyplomową na temat Zduńskiej Woli. Na konkurs wpłynęły dwie prace magisterskie: Edyty Krawczyk, *Redefinicja miasta poprzemysłowego – zmiana profilu miasta Zduńska Wola* (Uniwersytet Łódzki) i Zbigniewa Szulady, *Straż Miejska w Zduńskiej Woli jako element systemu bezpieczeństwa publicznego miasta* (Akademia Piotrkowska). Komisja konkursowa postanowiła wyróżnić obie prace bez przyznawania miejsca pierwszego. Warto przy tym dodać, iż na sali był także obecny syn nieżyjącego już zasłużonego zduńskowolskiego regionalisty Jerzego Kozłowskiego, Krzysztof Kozłowski (członek TPZW). Wydarzenie uświetnił występ uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Zduńskiej Woli. Dla pełności należy dodać, iż w bliźniaczym „Roczniku Łódzkim”, t. 73 (2023) zostało zamieszczone sprawozdanie z promocji I. tomu „Rocznika Zduńskowolskiego” autorstwa członka Zarządu Martyny Witczak.

W roku sprawozdawczym w wieku 71 lat pożegnano Elżbietę Gostyńską, członka TPZW (od 2003) i wieloletniego pracownika oraz prezesa Powszechnej Spółdzielni Spożywców „Społem” w Zduńskiej Woli. Gostyńska kierując zduńskowolską spółdzielnią wielokrotnie wspierała działalność i inicjatywy stowarzyszenia, niejednokrotnie udowadniając swój silny związek z rodzinnym miastem. Została za to uhonorowana Medalem Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli (2020). Ceremonia pogrzebowa odbyła się

25 maja 2024 r., po czym zmarła została pochowana na starym cmentarzu przy ul. Łaskiej.

W 2024 r. był prowadzony na bieżąco i aktywnie fanpage (profil) Towarzystwa na popularnym serwisie społecznościowym Facebook (już ponad 1600 osób lubi profilu organizacji, a ponad 1900 ma obserwujących). Od ponad 10 lat istnieje także strona internetowa organizacji (<https://tpzw.pl>), która jest na bieżąco aktualizowana, jednak wymaga już zmiany wizualnej. Nieustannie prowadzone były badania nad historią regionalną oraz pogadanki i prelekcje dla młodzieży o regionie (w szczególności o Zduńskiej Woli).

W czerwcu uruchomiona została strona internetowa „Rocznika Zduńskowolskiego” (<https://rocznik.tpzw.pl>), na której dostępna jest w formie online zawartość czasopisma. Witrynę pomógł stworzyć Radosław Maniecki. Także pod koniec czerwca Towarzystwo z inicjatywy prezesa zainicjowało projekt pn. *Architektura drewniana Zduńskiej Woli* na popularnym serwisie społecznościowym Facebook. Jego celem jest zachowanie informacji na temat drewnianego budownictwa w Zduńska Wola, które sukcesywnie znika z krajobrazu miasta.

Od lipca prowadzona była zbiórka funduszy na wykonanie sztandaru TPZW, w związku z zbliżającym się w kolejnym roku jubileuszem 50-lecia istnienia i działalności stowarzyszenia. Ogłoszono specjalny apel oraz rozesłano pisma na wspomnianą okoliczność, prosząc o ufundowanie tzw. gwoździ pamiątkowych.

Honorowy członek TPZW Marian Zagner, zduńskowolanin od lat zamieszkały w Warszawie, na początku sierpnia skończył 90 lat. Życzenia oraz drobne upominki, w imieniu wszystkich członków TPZW, przekazali i wręczyli prezes dr Jarosław Stulczewski i członek Zarząd Adam Woźnicki. Specjalny list do jubilata skierował także prezydent Zduńskiej Woli Konrad Pokora. Ze względu na duży sentyment jubilata do rodzinnego miasta, rodzina postanowiła zorganizować uroczystość urodzinową 3 sierpnia w Zduńskiej Woli.

29 października Towarzystwo podpisało z Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola umowę na opracowanie materiałów do III. tomu „Rocznika Zduńskowolskiego”, w związku z przypadającymi w przyszłym roku obchodami 200-lecia miasta Zduńska Wola. Planowane wydawnictwo będzie szczególnie, gdyż ukaże się na jubileusz miasta i będzie prezentować różnorodną problematykę z dziejów Zduńskiej Woli.

Należy zaznaczyć, iż w roku sprawozdawczym działalność stowarzyszenia wykraczała daleko poza granice Zduńskiej Woli. Członkowie Towarzystwa reprezentowali organizację podczas dwóch konferencji i jednego sympozjum. 25 października prezes dr Jarosław Stulczewski wziął udział w konferencji naukowej pn. „Na pomoc płonącej Warszawie” zorganizowanej w Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie. W dniach 14-15 listopada prezes wraz z sekretarzem Wiktor Sochacki uczestniczyli w ogólnopolskiej konferencji naukowej pn. „Oblicza regionu. Ziemie województwa łódzkiego w latach 1918-1944” w Łodzi. Delegacja TPZW 30 listopada była obecna na IX Sympozjum Regionalistów im. Zbigniewa Szerbika w Praszcze, podczas którego dr Jarosław Stulczewski przedstawił niezwykle ciekawą analizę regionalnych przydomków – ich genezę, kontekst a czasem także i humorystyczne zabarwienie. Warto

dodać, iż członkowie Towarzystwa na zaproszenie Muzeum w Piaszce i Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego regularnie co roku biorą udział w regionalistycznych spotkaniach.

Towarzystwo, jego Zarząd i poszczególni członkowie w ciągu całego roku 2024 uczestniczyli w szeregu mniejszych i doraźnych akcjach na terenie miasta, gminy i powiatu zduńskowolskiego. Delegacje TPZW były obecne na wszystkich państwowych i kościelnych świątach oraz imprezach kulturalnych, oświatowych, rocznicowych i rekreacyjnych, organizowanych przez władze samorządowe, instytucje i organizacje społeczne. Na zaproszenie okolicznych towarzystw regionalnych uczestniczyły również w innych wydarzeniach.

1. Działalność Sekcji przy Towarzystwie Przyjaciół Zduńskiej Woli

1.1 Sekcja Miłośników Motoryzacji

Sekcji Miłośników Motoryzacji przewodniczy Wiktor Sochacki. Skupiała ona 14 członków. W roku sprawozdawczym Sekcja odbyła 1 posiedzenie oraz była organizatorem 21 września nad zbiornikiem Kępina w Zduńskiej Woli dużej imprezy motoryzacyjnej pn. Kępina Moto Show, czyli III Zlotu Miłośników Motoryzacji MOTOEZD. Event motoryzacyjny przyciągnął tłumy mieszkańców i fanów czterech kółek z całego regionu. Pojawili się właściciele 70 pojazdów różnych marek z lat 1961-2019, m.in. ze Zduńskiej Woli, Sieradza, Łasku, Ostrzeszowa, Zapolic, Polkowa, Czechów, Karsznic. Uczestnicy zlotu wybierali w konkursie najładniejsze auta. Pierwsze miejsce zajął Volkswagen Garbus 1200 (1970) należący do zduńskowolanina Artura Raniszewskiego. Na drugim miejscu znalazł się Opel Zafira (2003) Wojciecha Muszyńskiego ze Zduńskiej Woli, a trzecie miejsce na podium zdobył Volkswagen Garbus (1970) będący w posiadaniu Zdzisława Klimaszewskiego z Wojsławic. Zwycięzcy otrzymali statuetki wykonane przez członków grupy Zmotoryzowani ZDW oraz atrakcyjne nagrody ufundowane przez sponsorów z branży motoryzacyjnej. Zwiedzający mieli okazję porozmawiać z właścicielami pojazdów, zrobić sobie pamiątkowe zdjęcia. Był symulator dachowania samochodu, a ponadto można było obejrzeć wystawę modeli i makiet samochodów oraz odbył się widowiskowy pokaz służb ratowniczych z udziałem Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Ratownictwa Medycznego i Straży Miejskiej. Nie mogło zabraknąć strefy z atrakcjami dla dzieci czy plenerowej gastronomii. Całość uświetnił koncert Ruta Acoustic Duo. Wydarzenie Sekcja Miłośników Motoryzacji TPZW przygotowała wspólnie z Agencją Reklamową Fotoszop Błaszki.

1.2 Sekcja Badań Historycznych

Sekcji Badań Historycznych przewodniczy Mariusz Wasilewicz przy pomocy sekretarza Adama Niezgodzkiego. W okresie sprawozdawczym, do Sekcji nie dołączyły nowe osoby. Na dzień 31 grudnia 2024 r., Sekcja liczyła 18 członków. Odbyła 2 protokółowane zebrania, w celu ustalenia zakresu prowadzonych działań i spraw organizacyjnych.

Sekcja Badań Historycznych TPZW kontynuowała pod kierownictwem Sebastiana Gabrysiaka na mocy uzyskanego w 2023 r. pozwolenia – Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dalej: ŁWKZ) na prowadzenie poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków w tym zabytków archeologicznych – poszukiwania na terenie kompleksu leśnego Nadleśnictwa Złoczew, w powiecie sieradzkim. Celem prowadzonych działań było odnalezienie pozostałości umocnień polskich pozycji obronnych z września 1939 r. oraz zlokalizowanie niemieckiego poligonu z lat 40. XX w.

W związku ze złożonymi w czerwcu i lipcu 2024 r. wnioskami do ŁWKZ, SBH uzyskała dwa nowe pozwolenia na prowadzenie poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków w tym zabytków archeologicznych. W ramach nowych pozwoleń w sierpniu, pod kierunkiem Sebastiana Gabrysiaka, SBH rozpoczęła poszukiwania na terenie Nadleśnictwa Poddębice w okolicach Rososzycy, mające na celu przebadanie terenu, na którym mogą znajdować się pozostałości po działaniach w tych stronach armii polskiej we wrześniu 1939 r. biorącej udział w obronie linii Warty.

Rozpoczęto również pod kierownictwem Mariusza Wasilewicz poszukiwania na terenie Nadleśnictwa Poddębice w okolicach Szadku, których celem było zlokalizowanie miejsc potyczek w powstaniu styczniowym pod Kłoniszewem (gm. Zadzim) oraz Szadkowicami (gm. Szadek), a także pogłębienie wiedzy o walkach w okolicach Szadku podczas I wojny światowej oraz o charakterze i znaczeniu tego terenu podczas ww. konfliktu.

Członkowie SBH w okresie sprawozdawczym podejmowali również inne działania na polu kulturalno-historycznym, m.in. brali udział w poszukiwaniach na zaproszenie innych stowarzyszeń i grup o profilu podobnym do SBH (m.in. Klubu Poszukiwawczo-Eksploracyjnego „Eksplorator”); odrestaurowali przedwojenną prasę drukarską do książek znajdującą się w zbiorach Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola; pomagali w organizacji IX Miasteczka Złotnickiego w ramach Dni Zduńskiej Woli; zorganizowali 22 grudnia w okolicy Sieradza w ramach posiadanego pozwolenia, poszukiwania połączone ze spotkaniem integracyjnym, w którym wzięły udział inne stowarzyszenia i grupy, działające na polu eksploracyjno-poszukiwawczym (m.in. Kaliskie Stowarzyszenie Poszukiwaczy Śladów Historii „Denar”).

2. Szkolne Koło przy Towarzystwie Przyjaciół Zduńskiej Woli

Szkolne Koło TPZW istnieje przy Szkole Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Janiszewicach (gm. Zduńska Wola). W roku sprawozdawczym liczyło 28 dzieci z klas IV b i VII a i b pod opieką nauczycielek: Anny Stobieckiej (przewodnicząca), Renaty Walochoy i Iwony Kołodziejczyk. Uczniowie wraz z opiekunami aktywnie brali udział w IX Miasteczku Złotnickiego oraz w XII kweście na rzecz renowacji nagrobków na starym cmentarzu przy ul. Łaskiej (12 osób).

III. Działalność wydawnicza

W roku sprawozdawczym Towarzystwo było wydawcą następujących publikacji:

- *Moje miasto – Zduńska Wola w grafice Sławomira Pokornowskiego* [katalog], TPZW, Zduńska Wola 2024, 22 s.
- Maciej Tadeusz Adamowicz, *poezje wybrane*, red. Elżbieta Adamowicz, TPZW, Sieradz-Zduńska Wola 2024, 368 s.
- Jarosław Stulczewski, *Z dziejów Klubu Sportowego w Rębieskim (1960-2024)*, TPZW, Zduńska Wola 2024, 8 s.
- „Rocznik Zduńskowski” 2024, t. 2, TPZW, 248 s.

IV. Współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi

Zarząd TPZW współpracował w minionym roku z Miejskim Domem Kultury w Zduńskiej Woli, Urzędem Gminy Zduńska Wola, Wieluńskim Towarzystwem Naukowym, Stowarzyszeniem Przyjaciół Zadzimia, Stowarzyszeniem Złoty Krzyż, Nadleśnictwem Poddębice, Nadleśnictwem Złoczew, Stowarzyszeniem Historycznym „Gloria Victis” w Wieruszowie, Fundacją Orlik w Zduńskiej Woli, Oddziałowym Biurem Upamiętniania Walk i Męczeństwa Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi, Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Łodzi, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Zduńskiej Woli i Biblioteką Pedagogiczną w Sieradzu Filia w Zduńskiej Woli.

Dobrze i owocnie układała się współpraca z mediami. Najczęściej gościliśmy na antenie lokalnej rozgłośni Nasze Radio, a to za sprawą dziennikarzy i członków Towarzystwa Martyny Witczak i Wiktora Sochackiego. O naszej działalności informowało również Radio Łódź, pisał także „Dziennik Łódzki”, a lokalna Telewizja Kablowa Zw Media przygotowała kilka reportaży z akcjach stowarzyszenia.

V. Sprawy różne i inne

1. Prace wewnątrz stowarzyszeniowe

Kontynuowane było prowadzenie kroniki organizacji. Skarbnik prowadził sprawy finansowe i rozliczeniowe stowarzyszenia, a biuro wykonywało czynności kancelaryjne pod kierunkiem prezesa. Przy Towarzystwie funkcjonuje biblioteka, założona w 2021 r., której zbiory sukcesywnie się powiększają dzięki darowiznom. Trzyosobowa komisja w składzie: Jan Dąbrowski, Adam Niezgodzki oraz Sylwia Stasiak-Muzyka została powołana do przeprowadzenia inwentaryzacji posiadanych woluminów. Zakończenie prac

zaplanowano na przyszły rok. Towarzystwo dysponuje również własnym archiwum, w którym zgromadzono dokumenty i fotografie dokumentujące działalność TPZW, a także materiały dotyczące życia społecznego Zduńskiej Woli i okolic, w tym ciekawe źródła związane z historią lokalnych instytucji, wydarzeń oraz mieszkańców regionu. Archiwum obejmuje m.in. dokumenty osobiste, korespondencję czy materiały ikonograficzne oraz inne pamiątki.

2. Osiągnięcia i wyróżnienia

10 czerwca Mariusz Wasilewicz i Adam Niezgodzki – przewodniczący i sekretarz Sekcji Badań Historycznych działającej przy TPZW – odebrali statuetkę i dyplom „Przyjaciel Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola”. Wyróżnienie przyznane SBH wręczyli dyrektor muzeum Tomasz Polkowski oraz prezydent miasta Konrad Pokora, doceniając dotychczasowe przekazane znaleziska oraz owocną współpracę na polu historyczno-kulturalnym.

3. Osiągnięcia członków

Jacek Hillebrand, członek Towarzystwa, objął funkcję prezesa Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Zduńskiej Woli. W wyniku głosowania, które odbyło się 27 maja, słuchacze UTW wybrali pięcioosobowy Zarząd na nową, dwuletnią kadencję (obejmującą lata 2024-2026). Zarząd TPZW współpracował z dotychczasowym prezesem UTW, Stanisławem Czernikiem.

